

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrst à Din 2., do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3., večji inserati pett vrst à Din 4.. Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25.. Rokopisi se ne vračajo.

UREJDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Kramfjeva ulica 5. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Ratun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nj. Vel. kralj Peter II. v svoji prestolnici Nad stotisočglava množica je pozdravila novega vladarja Jugoslavije ob njegovem prvem prihodu v svojo prestolnico

Beograd, 13. oktobra. r. Prestolnica je danes dočakala in sprejela novega vladarja Jugoslavije, Nj. Vel. kralja Petra II., ki se je v spremstvu svoje matere Nj. Vel. kraljice Marije vrnil iz inozemstva v Beograd. Sprejem je bil tužno veličanstven in je dokazal vso ljubezen, s katero se ves jugoslovenski narod oklepa dinastie Karadjordjevićev.

Ze davno pred napovedano uro so se zgnile pred beografsko železniško postajo npr. množice, ki so se razvrstile po vseh ulicah, cestah, ki vodijo s postaje proti Dedinju. Bilo je gotovo nad 100.000 ljudi. V špalirju se je nazvrlila vsa šolska mladina, sokolstvo s praporji, Narod-

Po tem pozdravu se je Nj. V. kralj pozdravil z ostalimi članji vlade, dočim je godba znova zasvirala državno himno.

Nato je Nj. V. kralj obšel častno četo in jo pozdravil z jasnim in odločnim glasom: Pomoz Bog, junak!

Bog ti pomagao, so gromko odgovorili stasiti gandisti.

Nj. V. kralj je nato sprejal report in stopil v dvorno čakanico, kjer se je pozdravil z zbranimi odiščniki. Za tem je odšel pred kolodvor.

Beograd navdušeno pozdravlja mladega kralja

Ko se je pojavit mladi kralj na izhodu, ga je nepregledna množica ljudstva pozdravila z gromkim klicanjem: »Živel kralj Peter II! Živel dom Karadjordjevićev! Živel Jugoslavija! Mladi kralj je odzdravil na vse strani ter nato s svojim spremstvom zasedel pripravljene avtomobile.

V prvem avtomobilu sta se vozila Nj. V. kralj Peter in kraljica mati Marija, v drugem rumunska mati kraljica Marija in knežnica Olga, v tretjem knez Arsen in knežnica Jelena, v četrtem kraljevi namestnik knez Pavle in prvi kraljev adjutant general Jočimović, neto ostali kraljevi namestniki, ministarski predsednik patrijarh in ostal dostojanstveniki. Avtomobili so v počasnom tempu vozili po ulicah proti Dedinju.

neprestano pozdravljani od stotisočglave množice.

Topništvo je oddajalo pozdravne strele, na dvorišču na Dedinju pa so ob prihodu kralja razobesili kraljevsko zastavo.

bivala v hotelu, je Tihomir Nalis, 22 let star iz Splita, ki je dobro znan naši policiji. Preiskovalne oblasti nadaljujejo preiskavo in upajo, da bo vsa topla v naškrajšem času prijeta.

Ratun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

imenu Quiqueland-Boje, bivšega vladnega svetnika, ki pa so ga kmalu zopet izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen. Priprvih dveh so našli enako orožje, kakor se ga je posluževal atentator.

Sumljiva ženska

Pariz, 13. oktobra. r. Policijska preiskava v Aixenu Provence je ugotovila, da je bil atentator Kelemen 48 ur prej v družbi dveh moških, ki sta se izdajala za Krennerja in Malnyja. V njegovi družbi je bila tudi neka ženska, ki je prinesla več krovčev. Policia sumi, da so bili v teh krovčevih revolverji, naboji in bombe, določene za izvršitev atentatov v Marsailleu in v Parizu. Kolikor se je dalno dosegel ugotoviti, se zove ta ženska Marija Vydroh, po rodu iz Češkoslovaške.

Kelemen pokopan

Pariz, 13. oktobra. r. Atentator Kelemen je bil ponoči skrivaj pokopan na marsalleškem pokopališču. Položili so ga v grob za samomorilce. Krsto je dala polica, zapečatiti za primer, če bi bila v teku preiskave morda potreba ekshumacija in ponovni pregled trupla.

Preiskava v Budimpešti

Budimpešta, 13. oktobra. r. V zvezi z izpovedami arretiranih pomornikov marsalleškega atentatorja je vlada odredila preiskavo pri emigrantih, ki žive v Budimpešti. Ugotovljeno je, da je bil arretiran Novak ali Pospisil stanoval zadnje čas v Budimpešti.

Dve novi aretaciji

Pariz, 13. oktobra. r. Osumnjenega so krivide so policijske oblasti včeraj aretirale še nekega ruskega žida, po imenu Eisenstein, nekega Poljaka po imenu Wodicka in nekega Avstrije, doma iz Gradca, po

Atentatorji prijeti

Dozdevni Kelemen, morilec Nj. Vel. kralja, se piše Rodolfo Suk iz Trsta — Aretirana sta tudi neki Novak in Beneš, ki pa imata bržkone napačni imeni — Tretji zločinec je pobegnil — V pariškem predmestju so aretirali nadaljnje tri zločince

Pariz, 13. oktobra r. Po informacijah iz okotice oblasti, ki vodijo preiskavo, se zdi, da je ugotovljena identiteta kraljevega morilca. Pod lažnim imenom se je skrival Rodolfo Suk, rojen v Trstu, aretirana pa sta tudi dva njegova pomagnika. Že v četrtek zjutraj, ko je bila obveščena v Aix en Provence od hotelizra, da so pri njem prenočevali ljudje, ki so zapleteni v atentat, je policia takoj podvezla potrebne korake.

Že prednočnjini okoli 19. je bila obveščena iz Fontainebleaua, da sta dva tujca dan prej odpotovala s te postaje v Evian. Komisar policije v Anemassu v bližini Eviana je obvestil direktorja javne varnosti, da mu je uspelo arretirati oba sumljiva tujca, ki sta se nastanila v hotelu »Union« v Thonon les Bains, kraju med Evianom in Anemassom. Prvi, po imenu Ladislav Beneš, je imel češkoslovaški potni list štev. 110.742, rojen je bil v Zadru 23. junija 1. 1903. Ta potni list je bil izdan od češkoslovaškega konzulata v Trstu letos 18. junija. V njem je tudi italijanski vizum pri odhodu preko meje v mesto Como 26. septembra t. l. ter prihodni in odhodni vizum švicarske oblasti od istega dne. V potnem listu pa ni prihodnega vizuma francoskih oblasti. Pri tem Benešu, ki se najbrž ne imenuje tako, so našli 1.700 frankov in povratni vojni listek II. razreda od Eviana do Fontainebleaua. Prva tako so našli pri njem denarnico, kupljeno v Parizu v magazinu »Belle Jardiniere«, v isti trgovini, kjer je morilec kralja kupil svojo novo obliko. Tuji drugi arretiranec je imel potni list, izdan od češkoslovaškega konzulata v Trstu. Njegovo ime je Jaroslav Novak, roj. 8. maja 1. 1900 v Gorici. Tudi njegov potni list ima iste vizume, kakor Benešev, in je prav tako brez francoskega vizuma. Denarja je imel pri sebi 1600 frankov, povratni vojni listek II. razreda za pot iz Eviana v Fontainebleaua, kakor tudi buzole. Znano pa je, da so tudi pri morilcu kralja našli buzole. S tem je ugotovljeno, da so prešli preko meje s pomočjo buzole. Beneš eden izmed onih, ki se je pred nekaj dnevi nastanil v Parizu z Novakom in morilcem kralja Sukom, in sicer v hotelu v ulici Ma... Oh tej prilikai so skupaj odšli v trgovino »Belle Jardiniere«, kjer je morilec kupil obliko Beneš pa denarnico.

Preiskava, ki se vodi obenem v Marsallešu in Parizu, je doslej ugotovila naslednje: Atentator po imenu Kelemen je bil, kadar se vidi, v Aix de Provence, kjer se je nastanil v hotelu »Moderne« blizu železniške postaje. Lastnik hotela je po fotografiji morilca zpoznal. Prenočeval je pri njem v noči na torek. Pred njim je bil v hotelu neki Egon Kramer, rojen na Reki 1. 1910, hrvaške narodnosti, ki je najel dve postelje zase, za svojega brata in nekega človeka po imenu Silvester Salny. Ta Salny je oni znane, ki je označen na potnem listu, ki ga je orožništvo v Fontainebleau našlo prednočnjim pri tretjem tovarni kraljevega morilca.

Vsi trije so odšli v hotel v torek dopoldne. Po atentatu se je Kramer sam vrnil v hotel, da bi plačal račun. Pri tem je oprostil svojega brata, češ, da ni mogel priti z njim. Hotel je nadalje izpostavljal, da je brat tega Kramerja isti človek, ki se naziva Kelemen in ki je morilec kralja Aleksandra.

Kar se tiče bivanja morilca kralja v Parizu in tovaršema, ugotavljajo, da se je ob koncu septembra nastanil v hotelu »Regina« 11 bis v ulici Mazagranu. Tu se je prijavil pod imenom Rodolfo Suk, trgovec, rojen v Trstu 26. septembra 1. 1897. Todaj je z njim prišel skupno v hotel tudi Ladislav Beneš, rojen 30. junija 1. 1903. v Zadru. Ta Beneš je njegov tovarš, ki je bil prednočnjim arretiran in ki ga policia v Anemassu še vedno oblaščuje. Tretji človek, ki je pogosto obiskoval v kratkem času, ko sta

Filmo atentatu v Marseilleu

Fotografski posnetki strašnega dogodka v Marseilleu kažejo zadnje trenutke pokojnega kralja

Dunaj, 13. oktobra. d. V četrtek je prišpel na Dunaj film, ki ga posnel zastopnik ameriške družbe Paramount ob priliku prihoda kralja Aleksandra v Marseille ter na ta način ovekovečil trenutek njegove mučeniške smrti. Posnetek kaže, kako je atentator skočil na avtomobil z revolverjem v roki, in je izval tu največjo senzacijo, ker dokazuje, da so bili varnostni ukrepi nezadostni. Ceprav se je avtomobil nahajal 20 korakov daleč od občinstva, je vendar atentator prešel ves ta prostor in iz neposredno bližine oddal strele iz svojega revolverja. Podpolkovnik Poilet na koncu je bil edini spremjevalec avtomobila. Avtomobil je takoreko popolnoma nezavarovan vozil po marsalleški ulici. Slike filma kažejo očvidno nezadostne varnostne ukrepe, kar je v Franciji izvalo ogromno ogorčenje.

IZPOVED ustreljenega policijskega inspektorja

Marseille, 13. oktobra. d. Znano je, da je bilo v času gnušnega atentata na kralja Aleksandra ranjenih še 10 drugih oseb, izmed občinstva, ki so bili v neposredni bližini atentatorja. Ko so tem ranjenim dali prvo pomoč v bližini lekarni, so jih odpeljali v razne bolniče. Med hujše ranjenimi je bil tudi inspektor policije Celestin Galli, ki je bil ranjen v kol. Zdravniška pomoč mu ni pomagala in je izdhnil takoj po prihodu v bolnišnico. Inspektor Galli, ki je bil rojen 1. 1902 in je bil v policijski službi od 1. 1926, je oženjen ter je oče treh otrok. Umrl pa je izjavil:

»Prilej sem atentatorja za roke, čim je stopil iz vrst občinstva, vendar pa je strele na mene in se mi je zato izmaznil.«

Cez nekaj trenutkov je vprašal: »Ali je morda atentator umrl?«

Film v Scotland Yardu

London, 13. oktobra. d. Francoski film, ki kaže prizore v času umora kralja Aleksandra, so v četrtek zvečer predvajali skupini detektivov Scotland Yardu, da bi mogli ugotoviti, ali niso morda med množico obrazov znamen političnih teroristov, ki jih ima zbrane policija v posebnem albumu. Doslej še ni znan, če je ta poizkus uspel. Pri predvajanju so bili tudi zastopniki tista.

V filmu se vidi kralj Aleksander, kako se smehlja, natajde kako je skočil atentator proti avtomobilu in pričel streljati in kako ga je nato podrl s sablo poleg jezdči oficir. Kralj Aleksander je omahnil na blazine. Tudi Barthou se pokaže na platnu, prav tako smehlajoč se. Potem se vidi kralj Aleksander, kako leži v avtomobilu z očplimi potezami, vendar pa še ved-

no s smehljajem okoli ustnic, obenem pa z onemogoč kretnjo desne roke, kakor da bi se hotel prijeti za glavo. Skozi okno avtomobila moli roka, druga roka pa gladi božajoče kralja po glavi.

Prepoved filma v Nemčiji

Berlin, 13. oktobra. d. Minister za propagando je prepovedal za vso Nemčijo predvajanje filma o umoru kralja Aleksandra ter francoskega zunanjega ministra Barthouja iz razlogov mednarodnega takta.

Predsednik grške vlade o kralju Aleksandru

Atene, 13. oktobra. AA. Predsednik vlade Tsaldaris je v svojem govoru, ki ga je imel v parlamentu, dejal med drugim: Osupil nad gnusnim atentatom. Čeprav žrtve je postal Nj. Vel. kralj Aleksander, kralj Jugoslavije, veliki kralj močne evropske države, osebmest izredne sposobnosti, katere vpliv je bil velik za razvoj priateljskih odnosov med obema državama, občaluje vsa grška javnost izgubo velikega in neprecenljivega prijatelja. Kralj Aleksander je bil zadnjih 25 let v prvih vrstah v bojih Srbije in Jugoslavije. Imel je nepošame sluzbe v svojem velikem in pomembnem delu. Kot kralj je bil činitelj miru. Padel je kot žrtve v času, ko je odhaljal francosko prestolnico, da dela za konsolidacijo miru.

Blagojopokojni kralj Aleksander I. je bil prvi činitelj za okrepitev balkanske antante. Zgodovina bo občudovanje govorila o junaškem vladarju, junaškem v dobi vojne in miru. Njegov spomin bo večno živeti v grškem narodu, ki mu je bil zvest prijatelj in zaveznik. V tem trenutku ne moremo storiti drugega, kakor da izrečemo svoje globoko in iskreno obžalovanje ter sožalje priateljskemu jugoslovenskemu narodu, novemu, še mladoletnemu sinu pa svoje najlepše in najboljše želje, ki jih moremo izraziti v nesmrtnimi Sofoklevimi besedami: Sin, budi srečnejši od svojega očeta, v vsem drugem pa mu budi enak!

Nato je predsednik vlade Tsaldaris v imenu poslanske zbornice izrekel tudi sožalje zaradi smrti francoskega zunanjega ministra Barthouja, s čigar smrto je Francija izgubila ne samo politika velikega formata nego tudi velikega književnika.

Podobna srečanost se je vršila tudi v senatu, kjer je g. Mihalakopoulos izkazal čast v imenu senata velikima mučenikoma kralju Aleksandru in francoskemu zunanjemu ministru Barthouju.

Postani in ostani člar „Vodnikove družbe“

Pozdrav beografskega župana

Vaše Veličanstvo! Ko stopate prvi kot vladar na ozemlje naše zveste v vseh prestolnice, vam izročam kot simbol in izraz naše neomajne ljubezni sol in krah ter prosim Vaše Veličanstvo, da verujete, da vse Beograjančki iz dna duše klječo: Zavet Njegovo Veličanstvo kralj Peter II.!

Pozdrav predsednika vlade

Nj. Vel. kralj je sprejal krah in sol ter se zahvalil za izraze vdanoosti in zvestobe. Načel je pristopil k njemu ministarski predsednik g. Nikola Uzunović in ga nagovoril:

Vaše Veličanstvo!

Kraljevska vlada in vse jugoslovenski narod pozdravlja Vaše Veličanstvo in Vam izražata svojo brezmejno zvestobo, neomajno vdanošč in zaobljubo, da hočeta krepko stoječ ob strani Vašega Veličanstva, svojega ljubljenega kralja in upom vseh Jugoslovenov izpolnitvi sveto sporočilo Vašega velikega očeta, neomajnega viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, da bodo čuvati Jugoslavijo!</

Večna slava spominu kralja mučenika

Ljubljana, 13. oktobra.
Ze smo pisali o naših trgovcih, kako so počastili kralja mučenika v izložbenih oknih. Okrašenih oken je vsak dan več, da vidimo v prav vseh trgovinah in trgovinah, brez izjemne pa tudi v vseh javnih lokalih in trafikah kralja Aleksandra nedvetjem in zelenjem ter črnimi draperijami. Tam na Šentpetru je v skromnem trifikantskem oknu razglednica kralja Aleksandra in pred njo dve mali goreči svečki. Takih prisrčnih oltarčkov je polno po gorenjskih vaseh po vseh župnicah in kramarijih in ljudje poklepači pred njimi ter molijo. Vprašal sem gorenjsko gospodinjo, kako je tak tam gori, kjer imajo kralja Aleksandra popolnoma za svojega, pa mi je z vzdihom rekla samo: »Jokamo, jokamo, jokamo...« Prvi dan po grozni vesti je bila Gorenjska tako pretresena, da nikdo ni mogel jesti in ženske tudi niso kuhalne. Sa-

mo okrog pohajajo ljudje in molče ter jokojo, jokojo, jokojo...

Tudi v Ljubljani se ljudje ne morejo pribeti dela in hodijo po ulicah ter opazujejo žalne izložbe.

Z najotrožnejšimi občutki se ljudje ustanavljajo pred oknom Magdičeve trgovine na oglu ulice, ki nosi ime Onega, ki ga vse objekuje, saj nas ta slika kralja Aleksandra z naivčjo silo spominja na njegovo nadčloveško žrtvo. Ponosno vzvratan in s sokoljim pogledom v bodočnost stoji pred nami vladar Jugoslavije in vodja Jugoslovov v admiralski uniformi, ki je v njej stopil na francoška tla s plamečo željo, da koristi svoji državi v vsem slovenstvu pri najdoljšešnjemu delu za mir. Zlato se blišči na možnih prsih junaka in zlato ga vsega obrobila, kakor bi se skozi s kroglimi predrti uniformo razložilo zlato iz njega, ki ga nam je usoda ugrabilo s tako neusmiljeno roko.

mogočnega varuhu Jadrana kapljajo vročje kaplje krvi za vse nas, a iz oči vseh zakrnjenih gledalec spet kapljajo solze za Njim in iz srca se vijejo vzdih ter prisega, da bomo šli vsi za svojim Velikim admiralom k obrambi našega sinjega morja...

Pomenljiva je ta velika umetna našega mojstra Ivana Vavpotiča, ki jo je pravkar napisal za Trgovska akademijo. Veliki admiral nam je s svojo zadnjo in naivčjo žrtvo za narod in domovino pokazal pot na morje!

Po drugih izložbah dehtete nageljni in plapolajo lučke pod sliko pokojnega kralja, kakor bi jih bila prizgala sirota ob svojem mrtvem očetu. In taki mali plamenčki so se vrgali ob grozni vesti v srci vseh naivčnih tudi najpreprostejših kmečkih ljudi ter se strelili v mogočen plamen ljubezni do Njega, ki ga nam je usoda ugrabilo s tako neusmiljeno roko.

Stev. Orissal je v kratkem človeka-vladarju in bojevniku ter neizmerni udarec in nešreco, ki nas je zadel. Bodril pa je k pogumu, še vztrajnejšem delu in vse za državo, kakor veleva zadnji opomin kralja mučenika: »Cuvajte Jugoslavijo!«

Zvečer je bila javna žalna manifestacija pred spomenikom umrelga vladarja. Spomenik je bil ovit z državno trobojico in črno tenčico ter okrazen z velikim šopkom rdečih rož, na podstavku so gorele svečice, kip pa je obseval reflektor.

Na mnogobrojno občino so imeli žalne nagovore gg predsednik občine, zastopnik Sokola Stenovec, predsednik Strelečku družine Milič, v imenu Narodne odbrane Osovnik Anton, in v imenu Jadranške straže Bizjak.

Prezeto globoke žalosti in potro se je ljudstvo razšlo, z gorečo zavestjo v srcu, vse za kralja Petra II. in Jugoslavijo! Ves trg je odet v žalne zastave.

Žalna seja kranjskega Sokola

Kranj, 12. oktobra

Sinoč se je vršila v veliki dvorani Narodnega doma v Kranju žalna seja Sokolskega društva. Sokolska televadonica je bila krasno okrašena. Vsa dvorana je bila mračna, samek kot blagopokojnega kralja je bil razsvetljen. Naša državna gimnazija je lahko ponosna na to prelepko kraljevo sliko. Z vso gotovostjo lahko trdimo, da nima noben šolski zavod v državi tako dragocenega kraljevega portreta kakor kranjska gimnazija. Slika je umetniško delo g. prof. Josipa Pangratiča, tudi okvir je dragocena umetnina. K efektu žalne dekoracije so pripravili tudi naši vtrhari, člani Sokolskega društva. Televadonica kranjskega Sokola je izgledala sinoč kakor svetische. Lik viteškega kralja v naravnem velikosti pa je bil kakor živ med nami.

Zalni seje se je udeležilo samo sokolstvo. Meščani so napolnili dvorano do zadnjega kotočka. Navzoči so bili tudi sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin, župan g. Ciril Pirc, komandir obmajske čete g. Kosta Milutinovič, direktor gimnazije g. dr. Simon Dolar in drugi predstavniki uradov in društva.

Zalni govor je imel starosta kranjskega sokolskega društva br. Stanko Zavrsnik. V krasnih in galančih besedah je orisal življenje našega velikega kralja, državnika, junaka in Sokola, ki se strihi kril vraca mrtev v domovino. Niegov lepi govor in razpoloženje občinstva, ki je bilo ganjeno do solz, sta bila brez dvoma najgloblje manifestacija ljubezni do blagopokojnega kralja Žedinitelja. Ko sta se do tal sklonila članski in naraščajski prapor pred sliko kralja Aleksandra, je zaigral orkester sokolskega društva državnim himno, ki je zvezela kakor globoka molitev za srečno bodočnost Jugoslavije, ki nam je je zapustil v čuvanje pokojni kralj. Tiho in mnogi s solzami v očeh so zapustili navzoči dvorano. Sinočna žalna seja je bila najlepša počasnitve spomina velikega vladarja in največjega Sokola in predstavniki viteške sekcie Narodne odbrane so še dolgo v noči ostali kot tih straža pod sliko viteškega kralja.

Sožalje državnih upokojencev

Zastopnika ljubljanskega društva drž. upokojencev sta se vpisala v knjigo sožalja pri banski upravi.

Razen tega je bila odposljena naslednja brzojavka:

Marsalački dvora, Beograd. Društvo državnih upokojencev dravske banovine v Ljubljani v globoki žalosti zaradi velike nesreče, ki je nas vse zadel z izgubo našega ljubljenega viteškega kralja Aleksandra, izreka najgloblje obžalovanje vseh svojih članov ter zagotovo neomajne zvestobe kralju Petru II.

Veličastna komemoracija

Celje, 13. oktobra

Sinoč ob 18. se je zbral članstvo Sokola v krajih in v civilu v mestni televadnici in odkorakalo v dogrem žalnem spredu z župnim društvenim in naraščajskim praporom, ovitim v črmino, po Kralja Petra in Cankarjevi cesti, Krekovem trgu. Aleksandrovi in Prešernovi ulici v Narodni dom k sokolski komemoraciji za blagopokojnemu kraljem Aleksandrom. Na odru velike dvorane Narodnega doma, ki je bil ves odet v črmino, je bil postavljen kip blagopokojnega kralja Aleksandra I. Žalnem spredu so žalnici zavestile, da je dolžnost Sokolov, da izpolnijo zadnje kraljeve besede, ki jih je umirajoč izgovoril: »Cuvajte mi Jugoslavijo! Trikratni slava klici so zaorili spomini Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je bila odposljana še sožalna brzojavka Savezu SKJ v Beograd. S tem je bila lepa pjetetna svečanost zaključena, potem se je pa društvo udeležilo sprejema Nj. Vel. kraljice in Nj. Vel. kralja Petru II. na kolodvoru.

Žalovanje v Domžalah

Ljubljana, 12. oktobra.

Bilo je na nesrečni dan, v torek 9. t. m., ko je tuk organizacija JNS imela sestanek v nabito polni dvorani. Med govorom g. ministra n. r. in narodnega poslanca Puclja, ki okrog 8. zvečer treščili med nas, kakor strela novica o groznom umoru ljubljenega kralja. Vsí smo ostromeli, plani pokonci in se plaho spogledali. Ni mogče! G. minister Puclj je odhitel k telefonu in prinesel potrdilo o žalostnem dogodku. Pretresa je ta vest vse tako, da smo bili kakor zmeleni in solze so nam zalihe oči. Tukaj smo videli, kako globoko je zasidrana ljubezen ljudstva do našega kralja mučenika. Tiko, globoko potri, smo se razkropili in hiteli k radio-aparatom, v upanju, da morda le ni res. Vse ulice so bili poleme ljudi, potri, pritakujotih natančnejših podatkov.

Drugi dan, v sredo, je sklical predsednik občine žalno sejo, ki se je udeležil vses občinskih odborov in zastopnikov vseh dru-

tih udeležil žalne manifestacije v nedeljo popoldne.

V četrtek ob 17. uri popoldne se je zbrala na odru mariborskega Narodnega gledališča članstvo sekcije Združenja gledališčnih igralcev v Mariboru k žalnemu sestanku za kraljem-mučenikom Aleksandrom I., ki je bil pokrovitelj Udrženja glumačke kraljevine Jugoslavije. Žalnemu sestanku je prisostovalo vse nemščko, administrativno in tehnično osebje mariborskega Narodnega gledališča. Pri tej priliki je imel predsednik sekcije glavnega režiser g. Jože Kovč globok v srcu segač žalni govor. Maršalatu dvora je bila odposljana sožalna brzojavka.

Devica Marija v Polju

Pri Dev. M. v Polju bo slovesen revijem za pokojnega ljubljenega vladarja, Viteškega kralja Aleksandra I. Žedinitelja, potem moramo vse kulturni delaveci v ZKD od najvišjega do najmanjšega spoznavati blagopokojnega Kralja kot kulturnega Mesijo in moramo sprejeti to Njegovo najvišjo oporočko kot svojo najzari v naših srcih in nam daje moč, da zadružimo v ZKD vse sile, da ureščimo Kraljevo poslednjo voljo, da bomo tudi mi do zadnjega zdihljala in zadnjega utripa delo ne prekinjeno.

Po žalnem molku je bil poslan predsedniku ministru g. Uzunoviću telegram: »ZKD. Ljubljana izraža svojo najgloblje sožalje ob smrti ljubljenega narodnega Viteškega kralja Aleksandra I. Žedinitelja in obljubila, da hoče vse svoje sile združiti za pročev Jugoslovenske države in organizacij, da obveste o tem vse svoje člane in jih pozovemo na polnotvornino udeležbo.«

V Poljčnah

Vsemu sokolskemu članstvu, naraščaju in deci sporočamo, da bo v nedeljo ob 10. 12. uri v sokolski dvorani v počastitev spomina velikega kralja Aleksandra I. žalna komemoracija, ki se je naj udeleži očniki bodniki v kroužu ali pa v civilni oblike s soksolskim znakom.

Ob 9. dopoldne pa bo žalna seja in pričega občinskega odbora.

Sokol Moste

Moste, 13. oktobra. Smoč ob 20. se je vršila v črno okraščeni dvorani Sokolskega doma žalna svečanost za tragično premulin našim nepočebnim vladarem. Na črno ovitem odzivljal našek trgovina izvede črne zastave. V izložbah nekaterih trgovin pa so razstavili slike in like pokojnega kralja, jih odeli v črno in okrasili z zelenjem.

V četrtek dopoldne ob 9. se je vršila na županstvu žalna seja občinskega odbora. Predsednik občine g. Šober Virgilij se je v topnih besedah spominal velikega kralja, njegovega dela za državo in narod ter stremljenja za učvrstitev evropskega miru. Sklenjeno je bilo soglasno, da se pošte so žalni brzojavki kraljevskih kab netni pisarni, v isti brzojavki, pa je bila izražena tudi učnostenost in zvestoba v zelenjem.

Ko so se razlili in utihnili mehki akordi Requiema in Chopinove žalne koračnice, je povzel besedo br. starosta Tonja, ki je v lepem globoku zasnovanem in jasno izraženem govoru očrtal glavne življenske poteze našega velikega kralja Zamgovalca. Nabito polna dvorana je pretresljivo zahitela, ko je govornik v prvem delu svojega govoru omenil veliko domovinsko ljubezen in nepočebno plementost velikega Jugoslovana. Niti eno oko ni ostalo suho ko je ponovil kraljevo oronoko narodu: »Cuvajte mi Jugoslavijo! Trikratni vzklik Slava!« se je dušil v ihčenju. Pripravljeno moramo biti, da storimo vse za ohranitev in enotnost naše milne domovine Jugoslavije in eko po potrebu, da žrtvujemo po zgledu našega kralja za njo tudi svoje življenje.

V upanju so se zavestile oči prisotnih, ko je govornik omenil našega novega kralja Nj. Vel. Petra II., ki so mu nevzročni prispevki in navdušeno vzklikali. Mlad je še teda je sin viteškega očeta in to nam je porok, da bo, ko se razvije, neomahljivo vodil našo državo preko podlžnih zaprek našo sovražnikov v srečnješo bodočnosti.

Za br. starostvo je stonila na govornika Žedinitelja in predsednika tuk Kolačić ga Kruharjeva, ki je v lepem in ganljivem govoru pozvala ženstvo, na katerem je bila prednostno mlađemu kralju v domovini in da bo veden ohranilo v srcu oporočko našega viteškega kralja Aleksandra I.

Zdravnička zbornica

Upravni odbor zdravničke zbornice za dravsko banovino je imel v sredo 10. t. m. žalno sejo za tragično umrlim svojim viteškim kraljem Aleksandrom I. Žediniteljem. Predsednik čete Boris Roš je v pletenem govoru orisal vrline blagopokojnega kralja ter njegovih delo za Jugoslavijo in ohranitev svetovnega miru. Klanjanje se manom kralju Aleksandru I. – junaku mučeniku, obenem pa prisegamo neomajno zvestobo in v danost tudi njegovemu sinu Nj. Vel. kralju Petru II.

Druge žalne seje

žalna seja Apotekarske komore, sekcijsa za dravsko banovino v Ljubljani. Včeraj je imela včeraj žalno sejo za pokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Žediniteljem. Predsednik čete Boris Roš je v pletenem govoru orisal vrline blagopokojnega kralja ter njegovih delo za Jugoslavijo in ohranitev svetovnega miru. Klanjanje se manom kralju Aleksandru I. – junaku mučeniku, obenem pa prisegamo neomajno zvestobo in v danost tudi njegovemu sinu Nj. Vel. kralju Petru II.

Oblastni odbor Narodne odbrane v Ljubljani poziva vse člane Narodne odbrane na žalno komemoracijo po blagopokojnem Gospodarju, Viteškemu kralju Aleksandru I. Žedinitelju, ki so v nedeljo 14. t. m. ob 10. uri v prostorih Zveze kulturnih društev (Kongresni trg 1/II).

Sočani: Komemoracija, ki bi se moralata, vršiti snoči, je bilo zaradi zaradi preložena na dnevi. Zato vabilo, da se vsi občinski odborniki, člani odsekov in spletov vse članstvo tudi z družinami udeleži današnje komemoracije, ki bo ob 8. uri zvečer v salonn pri Levu. Pridite vse, da izrazite ogrodje nad strašnim zločinom in najglobljivo sožalje ob smrti nepozabnega v ljubljenega našega viteškega pokojnega kralja in junaka Aleksandra I. Žedinitelja. Prosimo točno! Odbor.

zalna svečanost viškega Sokola pôvodom tragične smrti blagopokojnega Nj. Vel. kralja Aleksandra bo jutri ob pol 11. v dvorani Sokolskega doma na Viču. Zalne svečanosti se mora udeležiti članstvo, ki ima sokolski kraj v kroužu z žalnim traktom na levu roki, vstali v civilni oblike z znakom. Udeležba za naraščaj in deco obvezna. Ostala javnost bratsko vabilena. Zdravo!

zalna seja odbora Ruske Matice. V soboto 13. t. m. se bo vršila ob 18. uri v dvorani hotela Tivoli žalna seja odbora Ruske Matice v spomin vvišenega Pokrovitelja Ruske Matice blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Žedinitelja. Odbor vabi k seji vse člane Ruske Matice.

Udruženje davčnih uradnikov je imelo 11. oktobra t. l. žalno sejo, na kateri je sklenilo odposlati brzojavno sožalno izjavno v imenu vseh davčnih uradnikov. Slovencev zaradi tragične smrti kralja junaka.

Sokolsko društvo Štepanja vas sklicuje ob priliki tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. za pondeljek 15. t. m. ob 19. v sokolski dvorani žalno sejo za vse članstvo. Pozivamo brate in sestre, naraščaj in deco ter ostalo nacionalno javnost, da se polnotvornino udeleži žalne seje. — Obleka civilna z znakom. Zdravo. Uprava.

Tudi

Največja letalska tekma

20. t. m. se prične letalska tekma na 18.655 km dolgi zračni progi London-Melbourne

Poročali smo že, da se prične 20. t. m. največja letalska tekma na progi London-Melbourne, dolgi 18.655 km. Na tekmi bo zastopanih 12 držav. Priglašenih je 57 letal, od teh iz Amerike 18, iz Anglije 13, iz Francije, Holandske in Avstralije po 5, iz Nove Zelandije 4, iz Italije 2, iz Nemčije, Danske, Irske, Indije in Nove Guineje po 1. Trinajst prijav je bilo preklicanih, večinoma zato, ker prijavljeno letalo do 20. t. m. ne bo dograjeno odnosno dovolj preizkušeno. Tekma bo združena s pravljico soletnice ustanovitve avstralske zvezne države Victoria in njene glavnega mesta Melbourne. Bogati Avstralec Mac Robertson je določil za zmagovalca zlato častno nagrado in denarno nagrado v znesku blizu 3.000.000 dinarjev.

Slavna letalca bratja Smith, ki sta se udeležili prve tekme na progi London- Melbourne

Gre za dve tekmi, ki se bosta vršili istočasno. V prvi bo zmagal tisti, ki prične prvi v Melbourne. Druga je handicap tekma, kjer bo prišla v poštov poleg časa pravljice poleta tudi koristna obtežitev, slika motorja itd. Tekma v obeh tekmovanjih je istočasno dopustna. Proga je razdeljena na sledeče etape: London-Bagdad (4020 km), Bagdad-Kalkuta (4500 km), Kalkuta-Singapur (2900 km), Singapur-Port Darwin (3700 km), Port Darwin-Charleville (2250 km) in Charleville-Melbourne (1285 km).

Prva letalska tekma na progi London-Port Darwin na severni obali Avstralije je bila že leta 1919. Takojo po sklenitvi versailleske mirovine pogodbe je vladavstralske zvezne države na pobudo ministarskega predsednika Hughesa razpisala denarno nagrado 10.000 funtov za onega pilota, ki bi preletel to progo v 30 dneh. Denar za nagrado so sicer zbrali, za vse drugo se pa ni nihče brigal. To je bila takrat zelo nevarna tekma. Te proge še nihče ni bil preletel, na razpolago ni bilo nobenih zemljevidov, ne meteoroloških ali radiopostaj, nobenih letališč, niti drugih krajev, kjer bi se letalec lahko spustil na tla. Tekmovalcem so samo sporočili, naj leti vsak kakor hoče in si poišče kraj, kjer se bo lahko spustil na zemljo.

Ceprav se je tekma končala v Port Darwinu, so morali letaliči leteti še 4800 kilometrov daleč, da so se udeležili oficijelnega sprejema v Brisbane, Sidneyu in Melbournu. Treba je pripomniti, da so nekateri letaliči to res storili. Da bi bil polet preko Avstralije olajšan, so poslali iz Point Cooka blizu Melbournina posebno letalo v Port Darwin, da bi pripeljalo tekmovalcem potrebne zemljevidne. Letalo je porebovalo za to pot 29 dni in v Port Darwin je prispealo tiko po prihodu zmagovalca, ki je zapustil London istega dne, kot to letalo Melbourne. Zanimivo je, da je zdaj povsod, kjer se je zmagovalec ustavljal, moderno opremljeno letališče angleške zračne družbe Imperial Airways-Far-East.

Za ministra Hughesa je pomenila ta tekma od začetka do konca težke skrbi. Število nesreč je bilo vedno večje in končno se minister ni mogel več premagovati, da bi ne poslal še živim tekmovalcem kablogram naslednjemu vsebini: »Verjamem vam, da hočete pokazati vse svoje sposobnosti, toda nikar se ne žurite in ne

na otoku Kreta. Eno letalo je treščilo na tla blizu Bali na otoku Java. Poročnika Parer in Intosh sta se prebrala do Melbournu na starem letalu, ki sta ga bila kupila od lastnika neke žganjarne. Po to pot sta rabila celih šest mesecov, ker sta moralna letalo neprestano popravljati.

Najstarejši mož sveta
Najstarejši mož sveta je po francoskem listu »Ere Nouvelle« preblivalec Maroka Si Labbib ben Maati, ki živi v naselbini Guerouan in ki je star 146 let. Rojen je bil leta 1788 v naselbini Moulay Mhamed v pokrajini Ksar el Souk in je v temnih prijateljskih zvezah s sedanjim vladajočo rodbino Alauitov. Vsji alauitski načelniki ga visoko spoštujejo, rojaki ga pa smatrajo za svetnika in od daleč prihajajo k njemu, da si izprosijo njegov blagoslov.

Si Labbib ben Maati je bil 14krat oženjen in imel je 34 otrok, od katerih jih živi še 12. Najstarejšemu je 90 let. Moderni Metuzalem je živel vedno solidno, hrana mu je bila večinoma sadje in mleko. Zdaj je pa že tako oslabel, da ne more več hoditi.

Violeta Nozierova pred poroto

V tork se je pričela pred pariško poroto obravnava proti 19letni Violeti Nozierovi, ki je šlo njeni ime lani v Franciji od ust do ust. Violeta je obtožena, da je lani dvakrat poskusila zastrupiti svoje starše. Pri drugem poskusu je njen oče, želesniški strojvodja, umrl, mati se je pa do golga borila s smrtnjo. Obtožnica pravi, da je hotela Violeta zastrupiti svoja roditelja zato, da bi se polastila njunega imetja v znesku 180.000 frankov. Violeta je živila dvojno življenje, največ se je mudila v znamen pariskem latinskom okraju, kjer se je pečala s prostitutijo.

Obtožnica zanika premišljen umor. Obtožnica navaja, da je primešala zvečer svojim staršem v kavo strupu, potem je pa odšla na ples in ko se je vrnila, je odprla plinovod, da bi ljudje misili, da se je hotela s plinom zastrupiti. Komaj je pa začel plin uhajati iz cevi, je pokala na pomoč sosedje. Ko je postala zadeva sumljiva, je Violeta pobegnila in še čez nekaj dni so jo

tri zvečer. Če mi že prepričaš Vero, obdržim to dušico in storim vse, da bo srečna. Sicer mi boš pa sam pomagal.

— Da, pomagal ti bom, — je obljubil Kari vdan v voljo božje.

Naslednjega dne je šel večerjat k srečni dvojici, ki ni gledala na izdatke, samo da bi ga dobro pogostila. Bi je dobre volje in zato sta se kmalu razveselila tudi gostitelja, ki sta bila v začetku nekam kislata. Po večerji je prinesel Jaro škatlico cigar in ponudil eno Kariju. Le-ta jo je pa odklonil.

— Ne, hvala, Jaro. Vera nima rada tobačnega dima; posebno cigare ji smerde.

— Res nimam rada tobačnega dima, — je bil si kakor kameleon, toda ne bom te pozval na dvobojo, kajti prijateljstvo, kakor je naše, se ne more utopiti v krvi. Da, celo tako daleč pojdem, da ne bom prekinil stikov s teboj, temveč ostaneva prijatelja, kakor sva bila. Končno nimam pravice s slo priklepati Vere nase in če si ji všeč, prosim! Prepričam ti jo, zaupam ti jo, toda pazi! Vera ni kakor vsaka druga. To je nežno, razvajeno, dražestno bitje, polno fantazije. Dolgo je trajalo, predno sem jo spoznal, in še zdaj, ko bo živel s teboj, bo spoznala, kaj je izgubila v meni.

Karijeva širokogrudnost je ganila Jarmila Zimo do solz.

— Kari, ti si sijanje dečko! Dovoli, da ti stisnem roko. Z Vero sva podlegla neprinemljivi medsebojni privlačnosti. Razumel si to in jaz sem srečen v svoji spokojenosti. Pridi k nama ju-

— To vam bo povedal Kari, — je odgovorila.

— Ona vzame vedno tri, — je pri-

pomnil zapuščeni ljubček in ko se je

potem poslavil, je zašepetal Jarmilu na uho:

— Ne govori nikoli o svojih sorod-

nikih, ne hodi samo v telovniku in v nogavicah, tega Vera ne trpi.

— Ne, Jaro, prizadevaj si kolikor hočeš, — je dejalo čez teden dni to dražestno zlatolaso dekle, — vendor nikoli ne bom mogla pozabiti na tega dobrega Karija. Bil je tako ljubezni-

pozoren, vedno poln takta...

Jarmil je povesil glavo in da bi na-

daljaj pogovor drugam, je vprašal:

— Dušica, tako rad bi proslavil na-

jim prvi jubilej. Teden dni že živiva skupaj. Povej mi, kaj bi te veselilo?

Vera se je zaničljivo zasmehala:

— No, ti pa res nima nobene fanta-

zije! Niti tega ne uganeš? Vprašaj, to ti bo povedal Kari!

— Hotela bi bobrov kožuh, — je od-

govoril vprašani Karen.

— Misliš?

— To vem točno.

— Toda bobrov kožuh je strašno drag!

— Ji hočeš napraviti veselje ali ne?

Jarmil Zima je kupil bobrov kožuh

naši v neki kavarni. Obtožnici se je pridružila proti francoskemu običaju tudi obtoženkina mati z utemeljito, da hoče očistiti spomin svojega umrlega moža, ki ga je Violeta obdožila, da je imel z njo ljubavno razmerje že od njenih mladih let. Mati hoče tudi razkrinati pajdaša svoje hčerke.

Mesto brez avtomobilskih nesreč

Mesto brez avtomobilskih nesreč je Sunderland v Angliji, ki šteje blizu 200 tisoč prebivalcev in ima zelo živahen promet po ulicah, vendar pa zadnjega pol leta ni bilo tam nobene avtomobilске nesreče, ki bi zahtevala človeške žrtve. To je sicer deloma posledica novih ministrskih odredb o prometu in signalizirjanju, mnogo bolj pa posledica prizadevanja mesta samega. V Sunderlandu so najprej prideli dobro organiziran teden varnosti. Na krajih, kjer se zbirajo največ občinstva, so izobesili velike informativne lepake, na vseh vozilih so pritrtili svarične transparente, po kinematografi so pa kazali posnetke avtomobilskih nesreč. Vseh ljudskih šolah so celo leto učili otroke, kako naj hodijo po ulicah, da se izognijo nesrečam. Dolgo so morali stražniki v bližini šol paziti na otroke, ko so hiteli iz šol čez ulice.

V poročilu, ki ga je postal magistratni tajnik prometnemu ministrstvu, se poseljebi poveda, da je imela blagodejnejše posledice zlasti veste v čeujčnosti stražnikov, kajti to so si otroci tako dobro zapomnili, da hodijo zdaj tudi v največjem prometu sami dovolj oprezzo po ulicah, tako da se staršem ni treba batiti, da bi njihove ljubljence kdo povozil.

Stroj mora služiti človeku

V navzočnosti kraljevega zastopnika, kardinala Scaria, pravosodnega ministra ter zastopnikov senata in parlamenta je bil otvorjen v četrtek v Neapelju 32. kongres italijanskega društva za napredek znanosti. Predsednik italijanske akademije Marconi je naslovil na kongres poslanico, v kateri pravi, da je prišlo človeštvo do enega najvažnejših mejnikov svojega življenja. Gospodarske razmere se temeljijo izpreminjajo in nobenega dvoma ni več, da bo nova gospodarska organizacija sveta, pa naj bo že kakšnakoli, bistveno drugačna od sedanje. Svet ne bo prišel iz zmed

Država ne more na vse misljiti in zato morajo priskočiti učenjakom v njihovem delu na pomoč tisti, ki to lahko storite.

Novi predsednik Mednarodnega urada dela

Za predsednika Mednarodnega urada dela za leto 1934-35 je bil izvoljen italijanski delegat de Michelis.

Dragocena znamka

Po Evropi potuje zastopnik Američanke Coste Scaloje in išče kupca za znamko iz leta 1852, ki bi bil pripravljen plačati za njo v našem denarju dva milijona dinarjev. Gre za znamko, izdano v angleški Guyani, ki je veljala prvotno samo pol penja. To je edinstven eksemplar iz slavne zbirke ameriškega milijonarja A. Hindra, za katere je plačal 11 predvojnih milijonov. Hindovo zbirko je podedovala Costa Scaloja. Polovico zbirke je že prodala v New Yorku za dobrih 20 milijonov, druga pol-

vica pa pride na dražbo spomladni. Lastnica računa, da ji bo vrgla najmanj 30.000.

Redko angleško kolonialno znamko je izločila lastnica iz zbirke in hoče dobiti za njo 2.000.000. Zbiralcev, ki bi bili pripravljeni za koščki papirja iz leta 1852 plačati 2.000.000, je na svetu baje samo pet, in sicer dva v Evropi, dva v Ameriki, eden pa v Indiji. Agentu Scaloje so že ponujali za znamko 1.200.000 Din, pa je ni hotel dati. Ni izključeno, da bo res našel bogatega ljubitelja dragocenih znamk, ki mu bo dal za njo dva milijona.

Indijanska kuhinja

O različnih jedilih, ki si jih pripravljajo peruviani Indijanci, piše kečuanski učitelj Mejia Xesspe. Izbrala jedil je zelo bogata. Indijanci poznavajo nad 160 jedil iz socijija, sadja in raznih poljskih predkov, ter nad 90 jedil iz mesa divjih živali, školjk in žab. Večina rastlinskih jedil se pripravlja iz koruze v krompirju. Kozruko peku, kuhanjo ali pražijo, mešajo pa tudi z drugimi rastlinami ali mesnim sokom, kjer je v obliki testa iz mokre, v juhi in sploh na najrazličnejše načine. Krompir, ki ga poznavajo peruviani Indijanci v 20 vrstah, jedo kuhan, pečen, sušen, dušen, v mesnem soku, v juhi, z mesom, s poprom ali sladkorjem.

Meso kuhanjo ali pa peko na ražnju. Iz mesa znajo delati tudi paštete. Mnogo jedil pripravljajo iz rib. Xesspe našteva 36 ribnih jedil, izmed katerih mnoge še nima niti španskega, niti znanstvenega imena. Enako je tudi s školjkami, raki in žabami. Posebno radi jedo peruviani Indijanci potočne žabe. V nekaterih pokrajinh so jih žabe glavna hrana. Kuhanje tudi žabjo juho, ki jo vozijo v mestu, s poprom ali sladkorjem.

Bežigrajska šola bo kmalu pod streho

Največja ljubljanska osnovna šola — 600.000 zidnikov in 70 vagonov cementa

Ljubljana, 13. oktobra.

Največje gradbeno delo v Ljubljani je letos gradnja bežigrajske šole, ki bo prihodnji teden dozidan do vrha. Nova šola bo sploh največje poslopje v severnem delu mesta in največja ljubljanska osnovna šola, cesar Marsikdo ne ve. Šola bo tudi največja novejsa opremljena zgradba, ker zdaj grade vse večje zgradbe v skeletnem sistemu. Šolo so začeli graditi šele v maju ter so gradbeni dela izredno hitro napredovali, čeprav jih niso forstirili in upoštevati je treba, da gre zidanje mnogo počasnejje od rok kot betoniranje.

Kako velika je nova zgradba, šele spoznaš, ko prideš do mestne gramožne Jame po Vodovodni cesti, predenči si pa težko po izmerah. Škoda le, da mogočno glavno pročelje ne bo prišlo še bolj do izraza, ker ni ob večji cesti. Sicer je pa povsem prav, da je šola odmaknjena od mestnega vrzeža, hrupa in prahu. Pokazalo se je, da je gramožna jama vprav idealna za šolo, toda seveda predvsem zato, ker je projektant posredno izrabil posebno obliko terena. Poslopje sicer ni posebno visoko, je pa zelo prostorn. Ob glavnem poslopju je dolgo okrog 107 m, široko pa je 18,80 m. H glavnemu poslopju je pa še prizidana na južni strani velika telovadnica, ki bo ena največjih in najmodernejših telovadnic v Ljubljani. Imela bo tudi pogrezljivi oder. Telovadna dvorana je 20 m dolga in 12 m široka. Strop je železobetonki. Ker je 12 metrov že velika razpetina za železobetonsko stropno konstrukcijo, so zbetonirali trapezni vešala, da strop vidi na posebnih železobetonskih konstrukcijah, ki bo skrita v strelki Telovadnice je tudi že v grobem dograjen, le pokrita še ni. Kot prizidek glavnemu poslopju je tudi v skoraj vsej dolžini širok razgibljeno na zraku pod strebo ob slabem v

Skriponost beleža čeolja

Ellery je bil očvidno prijetno presečen. Iz žepa je potegnil srebrn svinčnik in privzgnil nekoliko rob ene zaplate. Svinčnik je zadeval na nekaj. Sklonila sta se niže in opazila, da so bile hlače samo zavihane in zavihani del pritrjen z nitkami. Šivi so bili iz debeli beleti nit in daleč narazen. Tudi na notranji strani hlačnic so bili podobni šivi.

— Naš krojaški improvizator, — je zamrmljal Ellery, — najbrž ni imel dosti časa za svoje delo, pa tudi tako zavihanih hlač ni nameraval dolgo nositi. Na nitro roko je napravil nekaj šivov, kar mu je v počini meri zadostovalo.

— Thomas! — Inspektor se je ozrl na ozrok.

Detektiv Velie se je vrzaval na drugem koncu mize.

— Ali mislite, da bi mogli ugotoviti izvor te nitke?

— Izključeno.

— Izstrizite si košček za vzorec.

Velie je vzel škarje in odstrigl dva palca dolg košček niti. Spravil ga je v žep tako skrbno, kakor da ima opraviti s šopom morilčevih las.

— Dzaj pa poglejmo, kako bi vam te hlače pristojale, doktore! — Inspektor se ni smehjal. — Ne mislim, da bi jih oblekli. Zadostuje, če jih pomerite kar tako.

Janney je močno vzel hlače in jih držal pred seboj z gornjim robom točno za pasom. Spodnji konci hlačnic so mu segali do tal.

— A če bi ne bile zavihane, — je razmisljal Ellery glasno, — kajti zavihane so za dobre štiri prste. Koliko metrite, doktore?

— Pet čeoljev in pet palcev. — Ki-

tur je vrnil hlače inspektorju.

Ellery je skomignil z rameni. — Ne da bi to kaj pomenilo, — je dejal, — toda prvotni lastnik teh hlač je ali je bil visok pet čeoljev in šest palcev. Toda, — in Ellery se je nasmejal, — to še ni vodilna sled. Ukradene so bile lahko v poljubni newyorski trgovini, a teh je v Newyorku sto in sto, ali kateremukoli zdravniku, a teh je tu na tišoče ali pa... — Kar je obmolknil. Queen je porinil plašč, masko, čepico in hlače na stran in previdno odvil par nizkih platnenih čeoljev, tako zvanih oxford. Iztegnil je po njih roko.

— Trenutek, — je zaklical Ellery. — Predno jih vzameš v roke in začneš otipavati, papa... — Molče in radovedno je začel ogledovati čeolje. — Rittere, ali ste se dotaknili teh čeoljev, predno ste jih prinesli sem?

— Ne. Pobral sem samo culo tako, kakor sem jo našel. Čutih sem pa v roki, da so v nji tudi čeolje.

Ellery se je zopet sklonil in vzel svinčnik, s katerim se je dotaknil konca belega traku na desnem čeolju.

— Tako, tu je nekaj podobnega, — je dejal in se vrzaval. — Končno imamo sled. — Zaščepil je očetu nekaj na uho. Stari je odkimal z glavo v znak, da dvomi.

Na traku pri tretiji luknjici, skozi katero je bil trak potegnjen, se je videl košček obliža. Zgoraj je bil obliž čist. Jamica sredi nje je obrnila nase inspektorjevo pozornost. Vprašajoče se je ozrl na Elleryja.

— Trak se je pretregal. To lahko vidi vsak slepec, — je dejal inspektor tihi. — A ta jamica je baš kraj, kjer se oba konca stikata.

— To menda ne bo ključ k zagonetki, — je menil Ellery. — Obliž je obliž, vendar je pa to nekaj izrednega in presenetljivega.

Doktor Janney je izbuljil oči. —

Tristo vragov, — je dejal glasno, — tega sploh ne vidim, toda vajen sem razlagati čudne pojave. Nekdo je rabil obliž, da je zapečil pretrgan trak. Meni ne zanima samo velikost čeolja. Vsak vidi na prvi pogled, da je to manjši čevelj, kakor jih nosim jaz.

— Morda. Ne, ne dotikate se ga, — je zaklical Ellery, ko je segel Janney po čeolju. Kirung je skomignil z ramenom in se ozrl naokrog, kakor bi se opravičeval. Potem je pa odsepal nazaj k steni, kjer je sedel in potreplejivo čakal.

Ellery je privzgnil obliž in pogledal, kaj je pod njim. — Tako, doktor! Oprostite, da se vnešavam v vase posle in da napravim tu majhno kirungično operacijo. Velie, posodite mi svoj nožič.

Privzgnil in ločil je oba konca obliža. En rob je bil na poseben način obrobjen. Poteagnil je za en konec in obliž se je lahko odlepil. — Saj je še vlažen, — je dejal Ellery s povisanim glasom. — Potrdilo — potrdilo. Si opazil, papa? — Obenem se je obrnil k Velieu, — ovitek mi daje, da je bil obliž rabljen v veliki naglici. En konec se ni tiščal levega, a to je zelo važna stvar.

Spravil je košček obliža v celoluidno vrečico, ki jo je takoj skril v žep.

Potem je stopil zopet k mizi, potegniti za razcefrani konec traku, ki je bil se v čeolju, in skrbno zvezal oba konca. V ta namen je moral tako močno potegniti za zgornji konec traku, da je obvisev samozek trak na zgornji luknjici čeolja.

Obrnjeni k inspektorju se je zasmehal:

— Ni treba, da bi bil čarownik, človek takoj opazi, da bi ostanek ne bil zadostoval za zavezovanje čeoljev, če bi bila pretrgana konca zvezana skupaj. Zato je bil potreben močan obliž.

— Toda Ellery, kaj sledi iz tega? Ne razumem, zakaj polagaš na to tako veliko važnost.

— Verjemi mi, da nikoli nisi imel toliko razlogov biti zadovoljen, kakor zdaj, — se je zasmehal Ellery. — Toda dobro, če že tako vprašuješ... Recimo, da se ti naenkrat pretrga trak v posebno kočljivem položaju, pa bi opazil, da bi se trak, če bi zvezal oba konca skupaj, tako skrašal, da bi sploh ne mogel zavezati čeolja. Kaj bi storil v takem primeru?

— Pomagal bi si tako, kakor je storil naš morilec, — je odgovoril inspektor. Toda tudi...

— To mi zadostuje, — je dejal Ellery profesorsko, — da se začнем za to stvar takoj temeljito zanimati.

Detektiv Piggott je zakašljal. Videbil je bilo, da bi rad nekaj povedal.

Inspektor Queen se je nestropno obrnil:

— Kaj je?

Piggott je zardel. — Nekaj mi je prišlo na misel, — je dejal boječ. — Kam sta pa izginila jezička obeh čeoljev?

Ellery je počil v smeh. Piggott ga je presenečeno in nekoliko užajeno pogledal. Toda Ellery je zaenkrat ščipalnik in ga začel skrbno brisati. — Piggotte, vam bi moral takoj zvišati plačo, in sicer temeljito.

— He? Kaj pomeni to? — Zdelo se je, da inspektorju vse to ni po volji.

— Ali se mislita norčevati iz mene?

Ellery je napravil resen obraz in odgovoril:

— Čuj vendar, poleg tega pretrganega traku postaja glavni temelj naše preiskave baš to, kar bi najraje nazval presenetljiva tajna izginulih jezičkov. Kje so? Ko sem malo prej pregledoval ta čevelj, sem našel to-le.

Iz Celja

— Celjski pododbor Udruženja rezervnih oficirjev poziva svoje člane, da nosijo žalne trakove in kravate.

— Na Ljudskem vsečilišču v pondeljek 15. t. m. ne bo predavanja.

— Umrila je v četrtek v celjski bolnički služkinja Roza Zupanekova iz Zagodne pri Celju.

— Razmere na delovnem trgu. Pri ekspozituri Javne borze dela v Celju se je od 10. do 10. t. m. na novo prijavilo 63 brezposelnih (43 moških in 20 žensk), posredovanje je bilo 14 (za 6 moških in 8 žensk), odpotovalo je 20 oseb (11 moških in 9 žensk), odpadlo je 98 moških. Dne 10. t. m. so ostali v evidenci 204 brezposelnih (171 moških in 33 žensk) nasproti 273 (243 moških in 30 žensk) dne 30. septembra. Delo dobijo: 2 mizarija, po 1 pek in klepar, 2 služkinji ter po 1 kuharica, natakarica, sobarice in kmečka dekla.

— Nočno lekarniško službo ima do vstetege petka 19. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Sokolska komemoracija. Sokolska družina v Celju priredi danes v petek ob 18.30 v veliki dvorani Narodnega doma komemoracijo za blagopokojnega NJ. Vel. Aleksandra. Članstvo se poziva, da se udeleži komemoracije v krovih z žalnim trakom na levem roki, oni, ki nimajo krovjev, pa naj pridejo v civilu s sokolskimi znaki, ovitimi s črno kopreno. Vabljenje je tudi ostalo občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži komemoracije. Zbirališče članstva in ostalega občinstva ob 18. v telovadnicu v mestni narodni šoli, odkoder bo skupen odhod po mestu v Narodni dom.

— Zdržanje trgovcev za mesto Celje je imelo v četrtek ob 16. žalno sejo, na kateri je predsednik zdrženja g. Rudolf Stermecki orisal življenje in ogromno državniško delo blagopokojnega NJ. Vel. kraja Aleksandra. V znak žalosti so bile vse trgovine ob 16. do 17. zaprtne.

— Umrila je v sredo na Bregu 13 pri Celju 81letna občinska reva Marija Dobovičkova.

MALI OGLASI

V vseh malih oglasi velja beseda 50 para, davek Din 2. Najmanjši znesek za male oglase Din 5., davek Din 2. Mali oglasi se plačujejo takoj pri narocišču, lahko tudi v znamkah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE oddam. — Peruzijeva cesta 67 3083

PRAZNO SOBO oddam. Sprejemam sostanovalca in sostanovalko. — Hrenova ulica št. 24 (gostilna). — Istočasno najboljši moč muškatel.

STANOVANJE obstoječe iz dveh sob in pritiski izčem za november. — Ponudbe pod »November 3072« na upravo »Slov. Narodac«.

PRODAM

REKLAMNA CENA!

Sperano spalnico (psih s ogledalom), prodam za 2000 Din. — Bitenc, mizar, Gospodska ulica št. 10. 3085

OTROŠKI VOZIČKI

3 novi modeli, 3 novi patenti, precizno delo, lepa oblika, cene nizke. Izumitelj F. Batjel. — »TRIBUNA«, tovarna dvokoles, otroških in igralnih vozil, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. — Zelo ponem prodam več novih vozičkov prejšnjih modelov. 2936

ZADNO DREVJE ZA JESENJSKO SADITEV

Visokodebelnate jablane, hruske moštnice, čeplje, črešnje, višnje, orehi, pritlikavci, cepljeni na šibkorastočih podlagah, marelice, breskve, ribez in kosuljke, z garancijo pristnosti sort, najprikladnejše za razne sadne leghe, po normalnem sortimentu za Dravsko banovino, v zalogi pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 8. — Cene znižane; zahtevajte cenik 3025

RAZLICNO POHISTVO

razprodajam. — Mizarstvo, Maribor, Strelška cesta 1.

TRENCHOATI

usnjeni suknji itd. najboljši nakup pri

PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

KUPIM

STARE CEVI rabi steklarna v Hrastniku.

DOPISOVANJE

NE SAMO PROSPEKT več bogat izbor ženitbenih i udajnih ponuda za Din 15. — (marke) diskretno razasilje »Daruvarčanc, Daruvar. 3082

RAZNO

Elegantne obleke po meri in vsa druga krojačka dela izdelka solidno, po zmerih cenah krojačstvo

J. JELOVŠEK,

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 8/I (poleg Kina Matice)

NAMIZNA JABOLKA

pravovrsna, prodaja v zaboljih 10-40 kg po Din 2. netto

„EKONOM“,

LJUBLJANA, Kolodvorska cesta 7. — Telefon 25-06. 3081

CELEGA PIŠCANCA

ocvrtega, za Din 16. — nudi samo še ta mesec gostilna Mervž, prejce Plankar, Dolenska cesta. — Izborna vina. 3078

STAJERSKO BELO VINO

čes ulico 1 Din 9. — řidling 1 > 11. — cviček 1 > 10. — vinski črmina 1 > 10. — belo viško 1 > 9. — Domäče žganje, dessertna vina, čajni rum, brandy. Najnižje cene — nudi »VINARNAC« S. Ogrč, Sv. Petra cesta št. 13. 3086

DEKLE

zdravo, pošteno in pridno. v starosti 26-34 let, z večletnimi spričevali, ki zna samostojno kuhati in opravljati vsa druga hišna dela ter ima veselje do malih otrok, se išče za takoj k tričlanski družini na deleži. — Plača 250 Din. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod ūfro »Nastop takoj 3079«.

SVAJCAR

ki mora dnevno predelati 200 l mleka, dobi službo. — Hartner, Gornja Lendava.

ZIVALI

MALE PAPIGE raznobarvene, krotke, ki se jih nauči govoriti in prvo vrstne papige za